

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ.Δ/νση : Χαρ. Τρικούπη 6-10
Ταχ.Κώδικας : 10679, Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Δημητρόπουλος
Τηλέφωνο : 2131339775
E-mail : d.dimitropoulos1@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: Βουλευτές κ.κ.
Ευαγγελία Λιακούλη, Κώστα Σκανδαλίδη,
Χαρά Κεφαλίδου και Βασίλης Κεγκέρογλου
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αριθμ. πρωτ. 7847 / 7.7.2021 ερώτηση.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 7847/7.7.2021 ερώτησης, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Ευαγγελία Λιακούλη, Κώστας Σκανδαλίδης, Χαρά Κεφαλίδου και Βασίλης Κεγκέρογλου, από πλευράς αρμοδιότητάς μας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Βάσει του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, ρυθμίσεις δανείων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΔ), συμπεριλαμβανομένων και διαγραφών των εν λόγω δανείων, δύναται να πραγματοποιούνται μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και των δανειοληπτών στο πλαίσιο του άρθρου 103 του ν.4549/2018 (ΦΕΚ Α'105/14.06.2018) και της υπουργικής απόφασης 2/94253/0025/21.12.2018 (ΦΕΚ Β'5960/31.12.2018), χωρίς την παρέμβαση του ΕΔ. (Με το αρ.πρ. 2/10018/0025/31.01.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων δόθηκαν σχετικές οδηγίες προς την Ελληνική Ένωση Τραπεζών για την ορθή εφαρμογή της ανωτέρω απόφασης).

Συνεπώς, εκ μέρους της Διεύθυνσης Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων έχουν γίνει οι προβλεπόμενες εκ του νόμου ενέργειες, προκειμένου να τύχουν εφαρμογής οι ρυθμίσεις των δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν.4549/2018.

Αναφορικά με την με αρ.πρ. 2/18649/0025/15.05.2020 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 2169/05.06.2020), σημειώνεται ότι αυτή εκδόθηκε στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του Σχεδίου Δράσης, το οποίο συνιστούσε προαπαιτούμενη ενέργεια του από 18.01.2018 Μνημονίου Συνεννόησης με τους «Θεσμούς», για τη βελτίωση της διαχείρισης των κρατικών εγγυήσεων και την ταχύτερη διεκπεραίωση των αιτημάτων κατάπτωσης. Με την εν λόγω απόφαση επανακαθορίστηκε η διαδικασία βεβαίωσης και διαγραφής οφειλών εγγυημένων από το ΕΔ, μετατρέποντας την εν λόγω διαδικασία από έγχαρτη, που ήταν μέχρι πρόσφατα, σε ηλεκτρονική.

Β. Το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους. Το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, τόσο στο πλαίσιο των έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία

χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού, όσο και σε γενικότερη βάση, εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης.

Οι ρυθμίσεις που εισήχθησαν αφορούν στην ανακούφιση και διευκόλυνση των οφειλετών, συμπεριλαμβανομένων και των συνοφειλετών και εγγυητών, όχι μόνο αυτών που έχουν περιέλθει σε δυσχέρεια αποπληρωμής δανειακών τους υποχρεώσεων (έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων), καθώς και των εν γένει οφειλών τους προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Πιο συγκεκριμένα, ως προς τα στεγαστικά δάνεια που δόθηκαν σε παλιννοστούντες ομογενείς με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Η εγγύηση δανείων του Ελληνικού Δημοσίου έχει ως στόχο να διευκολύνει τον οφειλέτη, ώστε να του χορηγηθεί δάνειο, ο οποίος σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσε τα οικονομικά κριτήρια για την χορήγησή του. Η χορήγηση εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου δεν συνεπάγεται ότι το δάνειο δεν πρέπει να αποπληρωθεί από τον οφειλέτη, γεγονός που ισχύει όλα τα δάνεια. Αντιθέτως, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν είναι συνεπής ως προς την αποπληρωμή του δανείου, τότε το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα αιτηθεί από το Δημόσιο την εξόφληση του συνόλου ή μέρους του οφειλόμενου ποσού και ταυτόχρονα θα στραφεί και κατά του οφειλέτη, ο οποίος εξακολουθεί να ευθύνεται ως πρωτοφειλέτης, για την εξόφληση του τυχόν εναπομείναντος ποσού της οφειλής, σε περίπτωση που υφίσταται ποσό που δεν έχει καλυφθεί με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Ταυτόχρονα το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα στραφεί και κατά του ελληνικού δημοσίου, με σκοπό να λάβει μέρος του ποσού της οφειλής. Επισημαίνεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο ελέγχει τα αιτήματα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και εφόσον είναι σύννομα (δηλ. τηρήθηκαν οι όροι της εγγύησης του Δημοσίου), τότε καταβάλλει το ποσό για το οποίο έχει εγγυηθεί στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και ακολούθως υποχρεούται, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, να βεβαιώσει αυτό το ίδιο ποσό στην αρμόδια ΔΟΥ, η οποία και θα στραφεί κατά του οφειλέτη για την είσπραξή του. Συνεπώς, σκοπός του Ελληνικού Δημοσίου δεν είναι να «χαρίσει» δάνεια, εξοφλώντας τα για λογαριασμό του οφειλέτη, αλλά αντίθετως να παράσχει στον οφειλέτη μια στήριξη, έτσι ώστε να μπορέσει να λάβει δάνειο, το οποίο ο ίδιος θα υποχρεούται να αποπληρώσει (είτε στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, είτε στην ΔΟΥ).

Εξάλλου, σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν αποπληρώσει τις οφειλές του προς το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, τότε το τελευταίο θα προβεί σε νόμιμες ενέργειες, προκειμένου να εισπράξει το ποσό της οφειλής, ήτοι π.χ. σε κατάσχεση λογαριασμών ή πλειστηριασμό περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Το ίδιο θα συμβεί και από τη φορολογική διοίκηση, η οποία θα βεβαιώσει στο όνομα του οφειλέτη το ποσό της εγγύησης που το Κράτος κατέβαλλε στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και εάν δεν το αποπληρώσει, τότε θα προβεί σε μέτρα είσπραξης εναντίον του.

Μία από τις λύσεις για την επίλυση του ζητήματος αναδεικνύεται η αξιοποίηση του νέου Νόμου 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2^{ης} ευκαιρίας, έτσι ώστε οι οφειλέτες να διευθετήσουν το πρόβλημα υπερχρέωσης που αντιμετωπίζουν. Ειδικότερα:

Ι. ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΧΡΕΩΝ, ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΕΗ – 2^η ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Η αντιμετώπιση της υπερχρέωσης αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του Υπουργείου Οικονομικών. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 4738/2020 (ΦΕΚ Α' 207/27-10-2020) σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2^{ης} ευκαιρίας, ο οποίος:

- εναρμονίζει την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019 περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 1132/2017 για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα.
- αποτελεί μόνιμο πλαίσιο και εργαλείο αντιμετώπισης του χρέους νοικοκυριών και επιχειρήσεων (δηλ. δεν έχει έκτακτο/προσωρινό χαρακτήρα και δεν έχει ημερομηνία λήξης).
- αντικαθιστά όλα τα υφιστάμενα επιμέρους έκτακτα / προσωρινά εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπήρχαν μέχρι σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία πρώτης κατοικίας, εξωδικαστικός μηχανισμός, πτωχευτικός κώδικας κλπ).
- διέπει συνολικά τη διευθέτηση του ιδιωτικού χρέους προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, ΟΤΑ κλπ), τράπεζες, διαχειριστές δανείων (funds, servicers) και λοιπούς ιδιώτες (π.χ. προμηθευτές, εργαζόμενους).

Ο Νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ το 2021 ως εξής:

- από 1η Μαρτίου 2021 ισχύουν οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών (μέσω της διαδικασίας της εξυγίανσης) ή τη διαγραφή όλων των οφειλών (μέσω της διαδικασίας πτώχευσης – 2^{ης} ευκαιρίας) των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και φυσικών προσώπων με επιχειρηματική δραστηριότητα, με περιουσία άνω των 350.000 ευρώ και κύκλο εργασιών άνω των 700.000 ευρώ.

- από 1^η Ιουνίου 2021 ισχύουν οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών (μέσω της διαδικασίας του εξωδικαστικού μηχανισμού) ή τη διαγραφή όλων των οφειλών (μέσω της διαδικασίας πτώχευσης – 2^{ης} ευκαιρίας) των φυσικών προσώπων – νοικοκυριών, καθώς και των επιχειρήσεων.

Με την έναρξη λειτουργίας του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών, αντιμετωπίζεται αποφασιστικά, με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης και οικονομικής αποτελεσματικότητας, το μεγάλο οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα της υπερχρέωσης των νοικοκυριών. Και ταυτόχρονα, εξασφαλίζεται η διατήρηση της αναγκαίας κουλτούρας πληρωμών και διαμορφώνεται το απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο, ώστε οι πιστωτές να τηρούν συγκεκριμένους κανόνες, οι πολίτες να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και η διαδικασία της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών να διεξάγεται με πλήρη διαφάνεια, κοινωνική ευαισθησία και οικονομική αποτελεσματικότητα.

Στο νέο αυτό Νόμο, μεταξύ άλλων:

1^ο. Θεσπίζονται διαδικασίες για την έγκαιρη προειδοποίηση των πολιτών στο πλαίσιο πρόληψης, ώστε να μην οδηγηθούν σε κατάσταση αφερεγγυότητας.

2^ο. Εισάγεται ένα ολοκληρωμένο και αυτοματοποιημένο πλαίσιο ρύθμισης οφειλών, μέσω εξωδικαστικού μηχανισμού, τόσο για φυσικά όσο και για νομικά πρόσωπα, ώστε οι οφειλέτες να διατηρούν την περιουσία τους.

3^ο. Δίνεται η δυνατότητα δεύτερης ευκαιρίας, με ταχείες διαδικασίες, με τη διαγραφή του υπολοίπου των οφειλών, κατόπιν ρευστοποίησης του συνόλου της περιουσίας και ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης του οφειλέτη.

4^ο. Ενσωματώνονται πρόνοιες για τον εντοπισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών και πρόβλεψη συνεπειών για αυτούς.

5^ο. Υπάρχουν πρόνοιες για δανειολήπτες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, με την άσκηση επιδοματικής πολιτικής από το Κράτος, τόσο προληπτικά μέσω της επιδότησης δόσης δανείου, όσο και κατασταλτικά μέσω της επιδότησης ενοικίου.

6^ο. Εκσυγχρονίζεται το πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης, ώστε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να αναδιαρθρώσουν επιτυχώς τις οφειλές τους και να επιστρέψουν σε παραγωγική λειτουργία, χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των εργαζομένων.

7^ο. Απελευθερώνονται και αξιοποιούνται οι παραγωγικές μονάδες της χώρας που είναι δεσμευμένες σε ατέρμονες διαδικασίες ρύθμισης ή/και πτώχευσης, με σκοπό την επαναφορά τους σε λειτουργία, με την παράλληλη είσοδο εγχώριων και διεθνών επενδυτών.

8^ο. Παρέχεται λύση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, έτσι ώστε οι τράπεζες να μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στη χρηματοδότηση της οικονομίας.

9^ο. Θεσπίζεται απαλλαγή των μελών διοίκησης του νομικού προσώπου που έχει πτωχεύσει, ώστε να μην εγκλωβίζονται για οφειλές που ανήκαν στην επιχείρηση.

10^ο. Προάγεται η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, που αποτελεί διεθνώς την πιο διαδεδομένη εξωδικαστική διαδικασία επίλυσης ιδιωτικών διαφορών στον χρηματοοικονομικό τομέα.

11^ο. Αξιοποιείται η τεχνολογία, εισάγοντας νέες ηλεκτρονικές και αυτοματοποιημένες διαδικασίες, που διασφαλίζουν τη διαφάνεια, καταργούν τη γραφειοκρατία και προάγουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Κράτους.

12^ο. Εισάγονται ρυθμίσεις για τη βελτίωση του θεσμού των διαχειριστών αφερεγγυότητας, οι οποίοι καλούνται να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στις διαδικασίες της πτώχευσης.

Αυτές οι διαδικασίες, που εισάγονται με το ως άνω νέο, συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο ρύθμισης οφειλών και παροχής δεύτερης ευκαιρίας, αναμένεται να συμβάλουν στην ενίσχυση της

ρευστότητας, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, προστατεύοντας τον παραγωγικό ιστό της οικονομίας.

Ειδικά, όσον αφορά τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι οφειλέτες μπορούν – για πρώτη φορά – να διευθετήσουν συνολικά, πλήρως εξωδικαστικά και σε έως 240 δόσεις, όλες τις οφειλές τους προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Για τις δε οφειλές προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων, η διευθέτησή τους μπορεί να γίνει σε έως 420 δόσεις.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Επιπλέον, σε αντίθεση με τον προηγούμενο εξωδικαστικό μηχανισμό που αφορούσε μόνο επιχειρήσεις, ο νέος μηχανισμός αφορά τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα. Διευκρινίζεται ακόμα ότι έχει ληφθεί ειδική πρόνοια, ώστε μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, να υπάρχει η δυνατότητα ρύθμισης δανείων για τα οποία έχει παρασχεθεί η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους, αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

- προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 95% επί των προσαυξήσεων.
- προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι:

- να έχει πραγματική οικονομική αδυναμία, τόσο ο οφειλέτης όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του
- η εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη, των συνοφειλετών και των εγγυητών του να είναι μικρότερη του ύψους της οφειλής.

Με τις ευνοϊκές αυτές ρυθμίσεις, στηρίζονται αποτελεσματικά τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις, ώστε να προστατεύσουν την περιουσία τους, τόσο την 1η κατοικία όσο και την επαγγελματική στέγη.

Περαιτέρω, με τη ρύθμιση όλων των οφειλών, επιτυγχάνονται τα ακόλουθα:

1ον. Αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένης της 1ης κατοικίας, καθώς και της επαγγελματικής στέγης.

2ον. Αποπληρωμή των οφειλών προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΟΤΑ κ.λπ.) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ, ΚΕΑΟ κ.λπ.) σε χρονικό διάστημα έως 20 ετών. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα παρέχεται αποπληρωμή σε έως 240 δόσεις, δηλαδή σε διπλάσιο αριθμό δόσεων από ό, τι προβλεπόταν μέχρι σήμερα. Αριθμός που μπορεί να φθάσει έως τις 420 δόσεις, για οφειλές προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

3ον. Διαγραφή μέρους της οφειλής, υπό τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που καθορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Επιπροσθέτως, χορηγείται στα ευάλωτα νοικοκυριά επιδότηση της δόσης των δανείων με υποθήκη/προσημείωση στην 1η κατοικία, ύψους έως 210 ευρώ μηνιαίως (ανάλογα με τη σύνθεση του νοικοκυριού) για 5 έτη. Ενώ, στον νέο μηχανισμό, έχουν ενσωματωθεί ειδικές δικλείδες ασφαλείας, ώστε να μην υπάρξει κατάχρηση ευνοϊκών ρυθμίσεων από στρατηγικούς κακοπληρωτές.

Συνεπώς οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν όλα τα χρέη τους και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, μέσω της δυνατότητας ρύθμισης ή απαλλαγής από τις οφειλές τους, όπως προβλέπει ο νέος Νόμος.

II. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (Ν. 4224/2013)

Οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, δύνανται να προβαίνουν σε ρύθμιση των οφειλών τους, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Νόμου 4224/2013 (Κώδικας Δεοντολογίας Τραπεζών), ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει και συνεχίζει να προσφέρει στήριξη στους οφειλέτες. Ειδικότερα με το **Νόμο 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών** παρέχεται η δυνατότητα μιας καθορισμένης και οριοθετημένης εξωδικαστικής διαδικασίας διευθέτησης των οφειλών των δανειοληπτών έναντι των τραπεζών, με βάση την ικανότητα αποπληρωμής τους.

Όλοι οι δανειολήπτες, δηλαδή μισθωτοί, συνταξιούχοι, πληττόμενοι εργαζόμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, μικρές επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενοι στο λιανικό εμπόριο, μικρέμποροι κλπ έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν βιώσιμες λύσεις διευθέτησης των οφειλών τους με τα πιστωτικά ιδρύματα, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών οικονομικών δεδομένων τους και συνυπολογιζομένων των εύλογων δαπανών τους, σε συνδυασμό με την ικανότητα αποπληρωμής τους και την αξία της περιουσίας τους. **Εφόσον τηρούν το συμφωνημένο πλάνο ρύθμισης οφειλών, μπορούν να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική τους στέγη.**

III. ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΓΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

A) ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Λόγω των έκτακτων μέτρων αναστολής της οικονομικής δραστηριότητας, το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικά πληγέντων από την πανδημία του κορωνοϊού, φυσικών και νομικών προσώπων, αντιμετώπιζε δυσκολίες στην εξόφληση των οφειλών του προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ). Στις εν λόγω οφειλές συμπεριλαμβάνονται τόσο παλαιές οφειλές (ρυθμισμένες ή μη), καθώς και νέες οφειλές που προκύπτουν.

Σε αυτό το πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του νέου κορωνοϊού COVID-19, με την απόφαση Α.1200/28.8.2020 του Υφυπουργού Οικονομικών, αναστάλη- μεταξύ άλλων- μέχρι και τις 30/04/2021 και εν συνεχεία μέχρι τις 31.12.2021, η είσπραξη των βεβαιωμένων στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα Ελεγκτικά Κέντρα Οφειλών. Περαιτέρω, θεσμοθετήθηκε με το Ν. 4738/2020 (ΦΕΚ Α' 207/27-10-2020) μια νέα ρύθμιση, η οποία αφορά σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που επλήγησαν οικονομικά από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 και δίνει τη δυνατότητα να εντάξουν σε αυτή όλες τις αρρυθμιστες οφειλές τους προς τη Φορολογική Διοίκηση, οι οποίες δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2020, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους.

Εξάλλου, έχει ήδη ανακοινωθεί από το Υπουργείο Οικονομικών ότι οι οφειλές αυτές, που τελούν σε αναστολή έως τις 31.12.2021, μπορούν να ενταχθούν σε πρόγραμμα ρύθμισης τμηματικής καταβολής, το οποίο θα προβλέπει επιλογή μεταξύ 24 άτοκων δόσεων ή 48 δόσεων με εξαιρετικά χαμηλό επιτόκιο ύψους 2,5%. Η πρώτη δόση της ρύθμισης αυτής θα καταβάλλεται έως την 31η Ιανουαρίου 2022 και οι υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών.

Περαιτέρω, όσον αφορά στους οφειλέτες, που είχαν ήδη ρυθμίσει τις οφειλές τους και για τις δόσεις που προέκυψαν και δεν καταβλήθηκαν από το Μάρτιο έως τον Ιούνιο 2020, δόθηκε αναστολή πληρωμής έως τις 30 Απριλίου 2021. Οι δόσεις αυτές θα προστεθούν από το Μάιο του 2021 και μετά στο τέλος των δόσεων της αρχικής ρύθμισης.

Εξάλλου, ειδικότερα, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 293 του ν. 4738/2020 και της Α.1007/2021 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών οι οφειλέτες του Δημοσίου δύνανται να ρυθμίσουν στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα Ελεγκτικά Κέντρα σε έως και 120 δόσεις το σύνολο των, βεβαιωμένων, σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε. (ν.δ. 356/1974), οφειλών τους, που προέρχονται από επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια φυσικών προσώπων, για τα οποία είχαν εκδοθεί έως και το έτος 2012 υπουργικές αποφάσεις παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου κατ' εξουσιοδότηση του ν. 2332/1995 (Α' 181) ή παροχής της εγγύησης της εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ» ή της εταιρείας με την επωνυμία «Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων ΑΕ (ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ).

Για την υπαγωγή του οφειλέτη στην ως άνω ρύθμιση θα πρέπει επιπρόσθετα τα δάνεια αυτά να είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμα στα πιστωτικά ιδρύματα έως τις 7.10.2019, όπως αναγράφεται στο

αίτημα κατάπτωσης των τραπεζών στις αρμόδιες Υπηρεσίες και να έχουν καταχωρισθεί στα βιβλία εισπρακτών εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης από τις 7.10.2019 μέχρι και την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση.

Οι προθεσμίες για την υποβολή αίτησης υπαγωγής στην ως άνω ρύθμιση είναι οι εξής:

α) Μέχρι την 4/5/2021, για οφειλές που έχουν βεβαιωθεί από 7.10.2019 μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

β) Εντός 6 μηνών από τη βεβαίωσή τους, για οφειλές που θα βεβαιωθούν μετά την 29/4/2021.

Παράλληλα, όλοι οι οφειλέτες του Δημοσίου έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν στις πάγιες ρυθμίσεις των 24 ή των 48 δόσεων, για όλες τις τρέχουσες αρρύθμιστες οφειλές τους προς το Ελληνικό Δημόσιο, δυνάμει του Ν. 4152/2013, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4646/2019 και ισχύει σήμερα. Στη ρύθμιση αυτή υπάγεται το σύνολο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών στις Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικά Κέντρα, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, που κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης δεν έχουν τακτοποιηθεί κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής από οποιαδήποτε αιτία, ή άλλη ρύθμιση τμηματικής καταβολής βάσει νόμου ή δικαστικής απόφασης, ή προσωρινής διαταγής.

Β) ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αντιστοίχως και για τις οφειλές έναντι των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης η προθεσμία καταβολής οφειλών από ασφαλιστικές εισφορές εργοδοτών, αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών είχε αρχικά παραταθεί μέχρι την 30ή Απριλίου 2021, στο πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με το άρθρο 3 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55), το άρθρο 23 της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), το άρθρο 8 της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), το άρθρο 25 της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου και το άρθρο 55 της από 1.5.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 90).

Πλέον, η ως άνω προθεσμία καταβολής παρατάθηκε εκ νέου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021, δυνάμει του ν 4778/2021 (άρθρο 44).

Η εν λόγω παράταση προθεσμίας καταβολής αφορά:

1) Προθεσμίες καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών περιόδων απασχόλησης Φεβρουαρίου, Μαρτίου, Απριλίου και Μαΐου 2020, καθώς και τυχόν δόσεων οφειλής από συμπληρωματική εκκαθάριση ασφαλιστικών εισφορών προηγούμενων ετών, χωρίς τον υπολογισμό κατά το διάστημα αυτό τόκων και άλλων προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.

2) Προθεσμίες καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών περιόδων απασχόλησης Φεβρουαρίου, Μαρτίου και Απριλίου 2020 για επιχειρήσεις και εργοδότες, χωρίς τον υπολογισμό κατά το διάστημα αυτό τόκων και άλλων προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.

Οι ανωτέρω ασφαλιστικές οφειλές μετά τη λήξη της παράτασης της προθεσμίας καταβολής δύνανται δυνάμει του ανωτέρω α. 44 του Ν. 4778/2021 να υπαχθούν σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής έως και σαράντα οκτώ (48) μηνιαίων δόσεων, με την επιφύλαξη του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης ποσού πενήντα (50) ευρώ.

Παράλληλα, όλοι οι οφειλέτες έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν στην «Πάγια ρύθμιση» των 12 δόσεων της υποπαραγράφου ΙΑ.1. της παρ. ΙΑ του ν. 4152/2013 (Α' 107), σύμφωνα με την οποία οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, πλην του ΝΑΤ, δύνανται μετά από αίτηση των οφειλετών και εφόσον συντρέχει πραγματική αδυναμία για την καταβολή τους να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται σε δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις.

IV. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΓΕΦΥΡΑ» ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΛΗΓΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ

Το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικονομικές συνθήκες, που προέκυψαν λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 εξέτασε και προέβη σε πρωτοβουλίες και μέτρα που ήταν απαραίτητα για τη διαφύλαξη της

κοινωνικής συνοχής στο πλαίσιο της λήψης θετικών μέτρων για την προστασία όλων των ευάλωτων πολιτών.

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΓΕΦΥΡΑ 2» για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Το πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ 2» απευθυνόταν τόσο σε επιχειρήσεις που είχαν εξυπηρετούμενες οφειλές, όσο και σε επιχειρήσεις που δεν μπορούσαν να αντεπεξέλθουν στις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος ήταν:

- ♣ Επιδότηση μηνιαίας δόσης επιχειρηματικών δανείων για 8 μήνες.
- ♣ Επιδότηση τόσο του κεφαλαίου όσο και των τόκων του δανείου.
- ♣ Επιβράβευση των συνεπών δανειοληπτών, με υψηλά ποσοστά επιδότησης, που φθάνουν μέχρι και το 90% της μηνιαίας δόσης.
- ♣ Επιδότηση δόσης μέχρι και το 80% για επιχειρήσεις που έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια προκειμένου να τα ρυθμίσουν και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς.

Η διαδικασία της αίτησης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν απλή, γρήγορη και πλήρως ηλεκτρονική, χωρίς να απαιτούνται δικαιολογητικά, για οτιδήποτε υπάρχει διαθέσιμο σε βάσεις δεδομένων των δημόσιων και ιδιωτών πιστωτών.

Προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα και την παροχή Κρατικής επιδότησης ήταν η πλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, τα οποία είναι ανάλογα του μεγέθους της επιχείρησης.

Τα βήματα που έπρεπε να ακολουθήσει μία επιχείρηση για να λάβει την επιδότηση είναι 5:

1. Υποβολή αίτησης:

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να υποβάλλουν αίτηση στην [ηλεκτρονική πλατφόρμα](#) της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΕΓΔΙΧ) του Υπουργείου Οικονομικών ή της ενιαίας πύλης του Δημοσίου. Η πλατφόρμα ενεργοποιήθηκε την 5η Απριλίου 2021 και η προθεσμία υποβολής αιτήσεων ήταν μέχρι και την 31η Μαΐου 2021.

Η πλατφόρμα σχεδιάστηκε από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, από την οποία υποστηρίχθηκε και φιλοξενήθηκε στις υποδομές της.

2. Έλεγχοι επιλεξιμότητας:

Διενεργούνταν έλεγχοι και διασταυρώσεις στοιχείων, με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του οφειλέτη. Αντλούνταν αυτόματα στοιχεία από βάσεις δεδομένων του δημοσίου και των τραπεζών – διαχειριστών δανείων.

3. Έγκριση επιδότησης:

Εκδίδονταν ηλεκτρονική Απόφαση Έγκρισης Επιδότησης από την ΕΓΔΙΧ, εφόσον πληρούνταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Ειδοποιούνταν με ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) ο οφειλέτης, ώστε να το γνωρίζει.

4. Συνεννόηση με τράπεζα ή διαχειριστή δανείων:

Ο οφειλέτης ερχόταν σε επαφή με τους πιστωτές (τράπεζες ή διαχειριστές δανείων), με σκοπό να ρυθμίσουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

5. Καταβολή επιδότησης:

Εάν το επιχειρηματικό δάνειο ήταν εξυπηρετούμενο, τότε η καταβολή της επιδότησης ξεκινούσε 1 μήνα μετά την έγκριση της επιδότησης και πραγματοποιούνταν κατά την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα. Η καταβολή της 1ης δόσης της επιδότησης διενεργήθηκε στις 31/5/2021.

Εάν το επιχειρηματικό δάνειο ήταν μη εξυπηρετούμενο, τότε η καταβολή της επιδότησης ξεκινούσε 1 μήνα μετά τη σύναψη σύμβασης ρύθμισης δανείου με την τράπεζα ή το διαχειριστή δανείου και πραγματοποιείτο κατά την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα. Η ρύθμιση του δανείου έπρεπε να γίνει το αργότερο έως τις 15/7/2021.

Β. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 1^{ης} ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΓΕΦΥΡΑ»

Την 01.08.2020 θεσμοθετήθηκε το Πρόγραμμα ΓΕΦΥΡΑ (ν. 4714/2020 άρθρο 71 επ.) «ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΜΕ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΓΙΑ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΛΗΓΕΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΙΟΥ COVID-19»), το οποίο αφορούσε στην επιδότηση δανείων με υποθήκη στην Α' κατοικία όσων επλήγησαν από τις δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού. Οι δικαιούχοι του προγράμματος μπορούσαν να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση έως τις 31.10.2020 μέσω μιας απλής και εύκολης διαδικασίας, χωρίς να απαιτείται η συνυποβολή οποιουδήποτε δικαιολογητικού. Οι πολίτες που υπέβαλαν εμπρόθεσμα αίτηση και πληρούσαν τις προϋποθέσεις του Νόμου, στο βαθμό που δεν απολάμβαναν αναστολή δόσεων εκμεταλλευόμενοι τις σχετικές διατάξεις, έλαβαν Κρατική επιδότηση, η οποία είχε διάρκεια συνολικά εννέα (9) μήνες. Με αυτή την κυβερνητική πρωτοβουλία:

- Επιβραβεύτηκαν οι συνεπείς δανειολήπτες, με εξυπηρετούμενα δάνεια, οι οποίοι επλήγησαν από την πανδημία,

- Υποστηρίχθηκε το σύνολο των δανειοληπτών που επλήγησαν από την υγειονομική κρίση και είχαν μη εξυπηρετούμενο δάνειο, ακόμη και μετά το τέλος του 2018. Έτσι δόθηκε λύση σε μια ομάδα δανειοληπτών που δεν προστατευόταν με το ν. 4605/2019.

- Καλλιεργήθηκε η κουλτούρα πληρωμών, με την έμπρακτη στήριξη του Κράτους, αφού επιδοτήθηκε ένα σημαντικό κομμάτι της μηνιαίας δόσης του δανείου.

- Περιορίστηκε ο κίνδυνος δημιουργίας μιας νέας γενιάς μη εξυπηρετούμενων δανείων, λόγω της κρίσης που επέφερε η πανδημία.

- Ενισχύθηκε η κοινωνική συνοχή.

Στο πρόγραμμα αυτό εντάχθηκε μια ευρεία κατηγορία προσώπων πληγέντων στο πεδίο της οικονομίας και συγκεκριμένα:

- α) φυσικά πρόσωπα εργαζόμενοι σε κλάδους που επλήγησαν, άνεργοι που έλαβαν έκτακτη στήριξη, ελεύθεροι επαγγελματίες σε πληγέντες κλάδους,

- β) φυσικά πρόσωπα με σημαντική μείωση του μηνιαίου μισθού τους,

- γ) επαγγελματίες που παρουσίασαν μείωση της εμπορικής δραστηριότητάς τους (μειωμένος ΦΠΑ άνω του 20%, λαμβάνοντας υπόψη το 2ο τρίμηνο 2020 σε σχέση με το 2ο τρίμηνο του 2019),

- δ) δικαιούχοι που έλαβαν ενίσχυση με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής,

- ε) φυσικά πρόσωπα που εντάχθηκαν στον μηχανισμό ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»,

- στ) ιδιοκτήτες ακινήτων που έλαβαν μειωμένο ενοίκιο.

Για όλες αυτές τις κατηγορίες οικονομικά πληγέντων πολιτών εξασφαλίστηκε Κρατική επιδότηση, τόσο για τα εξυπηρετούμενα όσο και για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με υποθήκη ή προσημείωση στην 1^η κατοικία, με επιμέρους διάκριση των περιπτώσεων. Αναλυτικότερα:

A. Για τα εξυπηρετούμενα δάνεια στα οποία συμπεριλήφθηκαν και τα δάνεια που ρυθμίστηκαν στο παρελθόν και έκτοτε παρέμειναν ενήμερα, επιδοτήθηκε η μηνιαία δόση σε ποσοστό 90% κατά το 1ο τρίμηνο, κατά 80% το 2ο τρίμηνο και κατά 70% το 3ο τρίμηνο, με ανώτατο όριο μηνιαίας επιδότησης τα 600 ευρώ, ανά πιστωτή.

B. Για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, που δεν είχαν ακόμη καταγγελλεί και στα οποία συμπεριλήφθηκαν και τα δάνεια που ρυθμίστηκαν και μετέπειτα κατέστησαν ξανά μη

εξυπηρετούμενα, επιδοτήθηκε η μηνιαία δόση σε ποσοστό 80% κατά το 1ο τρίμηνο, κατά 70% το 2ο τρίμηνο και κατά 60% το 3ο τρίμηνο, με ανώτατο όριο μηνιαίας επιδότησης τα 500 ευρώ, ανά πιστωτή.

Γ. Για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που είχαν ήδη καταγγελλθεί **και όδευαν σε πλειστηριασμό και με σκοπό να αποτραπεί αυτός**, επιδοτήθηκε η μηνιαία δόση σε ποσοστό 60% κατά το 1ο τρίμηνο, κατά 50% το 2ο τρίμηνο και κατά 30% το 3ο τρίμηνο, με ανώτατο όριο μηνιαίας επιδότησης τα 300 ευρώ.

Οι προϋποθέσεις, δηλαδή τα κριτήρια επιλεξιμότητας των αιτούντων, διέφεραν ανάλογα με το χαρακτηρισμό του δανείου και την εξυπηρέτησή του ή μη και σχετίζονταν με την αξία της κύριας κατοικίας, το υπόλοιπο του δανείου, το οικογενειακό εισόδημα, τις καταθέσεις και τη συνολική ακίνητη περιουσία των δανειοληπτών.

Η διαδικασία, μετά την υποβολή της αίτησης, είχε συνοπτικά:

- έλεγχος κριτηρίων επιλεξιμότητας
- έγκριση Κρατικής επιδότησης
- συνεννόηση μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών, έως 31/3/2021:
 - εάν υπήρχαν μη εξυπηρετούμενα δάνεια, τότε θα έπρεπε να γίνει ρύθμιση τους.
 - εάν υπήρχαν εξυπηρετούμενα δάνεια, τότε θα έπρεπε να καθοριστεί πότε θα γίνει λήξη της (ενδεχόμενης) αναστολής πληρωμών.
- καταβολή Κρατικής επιδότησης.

Προκύπτει, επομένως, ότι το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες, με σκοπό την προστασία τόσο των οφειλετών που εντάχθηκαν στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας της κύριας κατοικίας τους όσο και λοιπών δανειοληπτών που έχουν περιέλθει σε δυσχέρεια αποπληρωμής των δανειακών τους υποχρεώσεων.

Η ενίσχυση των δανειοληπτών, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, στην εξυπηρέτηση των δανείων τους, όπως περιγράφεται ανωτέρω, συντέλεσε στην αποτροπή πλειστηριασμών σε βάρος τους.

V. ΠΡΟΫΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ – ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ – ΕΓΓΥΗΤΩΝ:

Πριν την έναρξη ισχύος του Ν. 4738/2020 (ΦΕΚ Α' 207/27-10-2020), οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων των εγγυητών, μπορούσαν να προβούν σε ρύθμιση των οφειλών τους, αξιοποιώντας τα τότε ισχύοντα εργαλεία ρύθμισης. Στα εργαλεία αυτά περιλαμβάνονταν ο Νόμος 3869/2010 (αναθεωρημένος Νόμος ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων), όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4745/2020, ο Νόμος 4605/2019 «*Πρόγραμμα Επιδότησης Αποπληρωμής Στεγαστικών και Επιχειρηματικών Δανείων με Υποθήκη σε Κύρια Κατοικία*» και ο Νόμος 4469/2017 για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών. Ειδικότερα:

•**Με το Νόμο 3869/2010** για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων νοικοκυριών παρείχεται η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών στα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα χωρίς εμπορική ιδιότητα και πτωχευτική ικανότητα, δηλαδή στους άνεργους, τους συνταξιούχους, τους εργαζομένους-μισθωτούς του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα, τους καλλιτέχνες, τους ελεύθερους επαγγελματίες (π.χ. μηχανικούς, δικηγόρους, ιατρούς κλπ), καθώς και τους μικρεμπόρους, που ασκούν την δραστηριότητά τους χωρίς να έχουν οργανωμένη μονάδα παραγωγής και απασχολούμενο προσωπικό (δηλ. δεν διαθέτουν εμπορική ιδιότητα – πτωχευτική ικανότητα). Παράλληλα, στο πλαίσιο του νόμου αυτού, από το χρόνο κατάθεσης της σχετικής αίτησης στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο, οι δανειολήπτες ελάμβαναν προστασία από κάθε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους και επομένως και της κύριας κατοικίας τους, ενώ επιπρόσθετα για τους μικρεμπόρους (που δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα) προστατεύονταν και η επαγγελματική στέγη, μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης. Με το ν. 4714/2020 καθορίστηκε πλαίσιο επιτάχυνσης της εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του ν. 3869/2010 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του

άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α) ως προς την εύλογη διάρκεια της πολιτικής δίκης.

•Με το ν. 4605/2019 (άρθρα 68-84) τέθηκε σε εφαρμογή το Πρόγραμμα Επιδότησης Αποπληρωμής Στεγαστικών και Επιχειρηματικών Δανείων με Υποθήκη σε Κύρια Κατοικία που υλοποιείται δια μέσου της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που τηρείται στην ιστοσελίδα της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. οι πραγματικά οικονομικά αδύναμοι δανειολήπτες, με ή χωρίς πτωχευτική ικανότητα, άρα και οι έμποροι-επιχειρηματίες, υπό τις προϋποθέσεις του ως άνω νόμου, μπορούσαν να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση ρύθμισης των δανείων του, με την οριστικοποίηση της οποίας αναστέλλονταν οι πλειστηριασμοί της κύριας κατοικίας τους. Οι επιλέξιμοι οφειλέτες – δικαιούχοι των ευεργετικών διατάξεων μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση μέχρι τις 31 Ιουλίου 2020. Σημειώνεται ότι η διαδικασία του νόμου υλοποιήθηκε στην πράξη ηλεκτρονικά από ειδικό πληροφοριακό σύστημα, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία παρείχε πολλούς αυτοματισμούς και διευκολύνσεις στους χρήστες προς το σκοπό επιτάχυνσης και απλοποίησης της όλης διαδικασίας (π.χ. πρόβλεψη για αυτόματη μεταφόρτωση των δικαιολογητικών από τις βάσεις δεδομένων της Φορολογικής Διοίκησης και των πιστωτικών ιδρυμάτων).

•Με το Νόμο 4469/2017 για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών για τις επιχειρήσεις, τους εμπόρους, τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αγρότες, τους κτηνοτρόφους που έχουν οργανωμένη μονάδα παραγωγής και απασχολούμενο προσωπικό (δηλ. διαθέτουν εμπορική ιδιότητα – πτωχευτική ικανότητα) και τους ομόρρυθμους εταίρους θεσπίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα μια οργανωμένη και δομημένη εξωδικαστική διαδικασία, η οποία είχε ως στόχο, δια μέσου διμερούς ή πολυμερούς διαπραγματεύσεως με τους πιστωτές, τη συνολική και μακροπρόθεσμη ρύθμιση των χρεών τους. Ειδικά για τις επιχειρήσεις, υπήρχε η δυνατότητα να ρυθμισθούν όλα τα χρέη, τόσο έναντι ιδιωτών (δηλ. τραπεζικών ιδρυμάτων και λοιπών προμηθευτών), όσο και έναντι των θεσμικών πιστωτών του Δημοσίου (δηλ. της ΑΑΔΕ και του ΕΦΚΑ/ΚΕΑΟ). Οι οφειλέτες των ως άνω επαγγελματικών κατηγοριών μπορούσαν να ρυθμίσουν τις οφειλές τους συναινετικά με τους πιστωτές τους (ή έστω με την πλειοψηφία αυτών, εάν οι οφειλέτες έχουν πτωχευτική ικανότητα) με την υποβολή αίτησης στην κατάλληλη ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΕΓΔΙΧ μέχρι τις 30 Απριλίου 2020. Με τον τρόπο αυτό μπορούσαν να αποφύγουν τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, συμπεριλαμβανομένης και της κύριας κατοικίας και της επαγγελματικής στέγης τους, εφόσον αποδείκνυαν ότι έχουν πραγματική οικονομική αδυναμία, αλλά διαθέτουν βιωσιμότητα και μπορούν να εξυπηρετήσουν ένα μακροχρόνιο πλάνο αποπληρωμής των χρεών τους.

VI. ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ:

Από το ως άνω θεσμικό και νομικό πλαίσιο προκύπτει ευχερώς ότι υπήρχε και πριν την έναρξη του νέου θεσμικού πλαισίου, στην υπηρεσία κάθε πολίτη με οικονομική αδυναμία, είτε οφειλέτη ή εγγυητή, ένα πλέγμα ρύθμισης οφειλών και προστασίας της κύριας κατοικίας. Εφόσον οι πολίτες και οι επιχειρήσεις υπήχθησαν στα ανωτέρω εργαλεία διαχείρισης των οφειλών τους και προστασίας της πρώτης κατοικίας τους, απετράπησαν συναφώς και οι επαπειλούμενοι πλειστηριασμοί. Επιπρόσθετα, το ως άνω τιθέμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο προσαρμόζεται διαρκώς στις ανάγκες και στις απρόοπτες μεταβολές συνθηκών.

Πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την αφερεγγυότητα και Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) η ρύθμιση οφειλών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους του οφειλέτη, όπως η ικανότητα αποπληρωμής του (δηλ. τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης) και η πραγματική/εμπορική αξία της περιουσίας του. Επιπρόσθετα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα και για τους συνοφειλέτες και εγγυητές του οφειλέτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασική παράμετρο για τη διενέργεια ρύθμισης οφειλής αποτελεί η πραγματική οικονομική αδυναμία του οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του), που πρέπει να αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια. Βάσει των ανωτέρω, **γίνεται κατανοητό ότι καθίσταται ανέφικτη η θέσπιση μιας «οριζόντιας» ρύθμισης οφειλών σε μια ομάδα οφειλετών βάσει άλλων χαρακτηριστικών (π.χ. ίδια γεωγραφική περιοχή ή που συνέβησαν τα ίδια συμβάντα ή που εκπονούν το ίδιο επάγγελμα ή που έχουν την ίδια ιδιότητα), τα οποία δεν λαμβάνουν υπόψη ταυτόχρονα την πραγματική οικονομική κατάσταση του κάθε οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του).** Για το σκοπό

αυτό, κάθε οφειλέτης ξεχωριστά, εφόσον έχει οικονομική αδυναμία (τόσο ο ίδιος όσο και οι συνοφειλέτες και **εγγυητές** του), θα πρέπει να προβεί (προβούν) στη διενέργεια της διαδικασίας ρύθμισης οφειλών, μέσω της οποίας θα πρέπει να αποδείξει (αποδείξουν) την οικονομική αδυναμία του(ς) και να λάβει (λάβουν) την κατάλληλη ρύθμιση οφειλής που αντιστοιχεί στο επίπεδο αδυναμίας του(ς).

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο δύσκολο έργο του Υπουργείου Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής
4. Γραφείο Ειδ. Γραμματέα Ιδιωτικού Χρέους
5. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου